

НҮҮРС ИЛ АРГААР ОЛБОРЛОХ MV-000287 АШИГЛАЛТЫН
ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ

**ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ЦОГТЦЭЦИЙ
СУМЫН НУТАГТ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА
ЯВУУЛДАГ ТАВАНТОЛГОЙ ХК-ИЙН 2023
ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Утас: (+976) 7535 5555
Факс: (+976) 9400 1619

Өмнөговь аймаг Цогтцэций сум Цагаан-Овоо баг
Тавантолгой Хувьцаат компани

www.tavantolgoi.mn
info@tavantolgoi.mn

БАТЛАВ:

БОАЖЯ-ны ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧИН, БАЙГАЛИЙН НӨӨЦИЙН УДИРДЛАГЫН ГАЗРЫН
ДАРГА _____ /Ц.УРАНЧИМЭГ/

ЗӨВШӨӨРЧ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮҮРЭГ ХҮЛЭЭСЭН:

ТАВАНТОЛГОЙ ХК ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ОНЦГОЙ БҮРЭН ЭРХТ ТӨЛӨӨЛӨГЧ
_____ /П.САЙНЗОРИГ/

**ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ЦОГТЦЭЦИЙ СУМЫН НУТАГТ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА
ЯВУУЛДАГ ТАВАНТОЛГОЙ ХК-ИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

/НҮҮРС ИЛ АРГААР ОЛБОРЛОХ МУ-000287 АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ/
/АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР 2016656/

Хянасан:

БОАЖЯ-ны ХБОБНУГ-ын Ахлах шинжээч _____ /Ц.ЖАРГАЛНЭМЭХ/

Боловсруулсан:

ТАВАНТОЛГОЙ ХК-ийн Байгаль орчны мэргэжилтэн

_____ /Б.БАТ-АМГАЛАН/

_____ /Т.НАЦАГ/

Өмнөговь аймаг Цогтцэций сум

2022 он

ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ АГУУЛГА

1	ТАВАНТОЛГОЙН УУРХАЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	5
1.1	Төсөл хэрэгжиж буй нутгийн байгаль орчин, нийгэм-эдийн засгийн төлөв байдлын товч танилцуулга:	6
1.2	Тавантолгойн бүлэг ордын геологийн тогтоц	7
1.2.1	Геологийн судалгааны түүх:.....	7
1.3	Тавантолгой ХК-ийн ТЭЗҮ, Байгаль орчны үнэлгээ, зөвшөөрлүүд.....	8
1.4	Уурхайн 2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний бүтэц, нийт зардал.....	9
2	ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ ...	10
2.1	Агаарын чанар, тоосжилт	10
2.2	Газрын эвдрэл.....	10
2.3	Хөрсөн бүрхэвч	11
2.4	Гадаргын болон гүний ус.....	11
2.5	Ургамлын нөмрөг	11
2.6	Ан амьтан	11
2.7	Түүх соёлын дурсгалт зүйлс	11
3	ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ	12
4	СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	13
5	НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	16
6	БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	17
7	НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	18
8	ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	19
9	ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	20
9.1	Археологи, палеонтологийн тандан судалгаа	21
10	ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	22
11	ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР.....	23
12	ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	24
13	ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	25
14	ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН БОАЖГ-ЫН ЧИГЛЭЛ, ЗӨВЛӨМЖИЙН ДАГУУ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	26

Хүснэгт

Хүснэгт 1	Тавантолгойн тусгай зөвшөөрлийн мэдээлэл.....	5
Хүснэгт 2	Тавантолгой ХК-ийн мэдээлэл	6
Хүснэгт 3	Тавантолгой ХК-ийн холбогдох албан тушаалтнуудын мэдээлэл.....	6
Хүснэгт 4	Тавантолгой ХК-ийн ТЭЗҮ.....	8
Хүснэгт 5	Байгаль орчны үнэлгээ	9
Хүснэгт 6	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардлын задаргаа	9
Хүснэгт 7	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	13
Хүснэгт 8	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө.....	Error! Bookmark not defined.
Хүснэгт 9	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	17
Хүснэгт 10	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	18
Хүснэгт 11	Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө	19
Хүснэгт 12	Түүх, соёлыг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	20

Хүснэгт 13 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	22
Хүснэгт 14 Орчны хяналт шинжилгээний төлөвлөгөө.....	23
Хүснэгт 15 Удирдлага, зохион байгуулалтын төлөвлөгөө.....	24
Хүснэгт 16 Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах	25

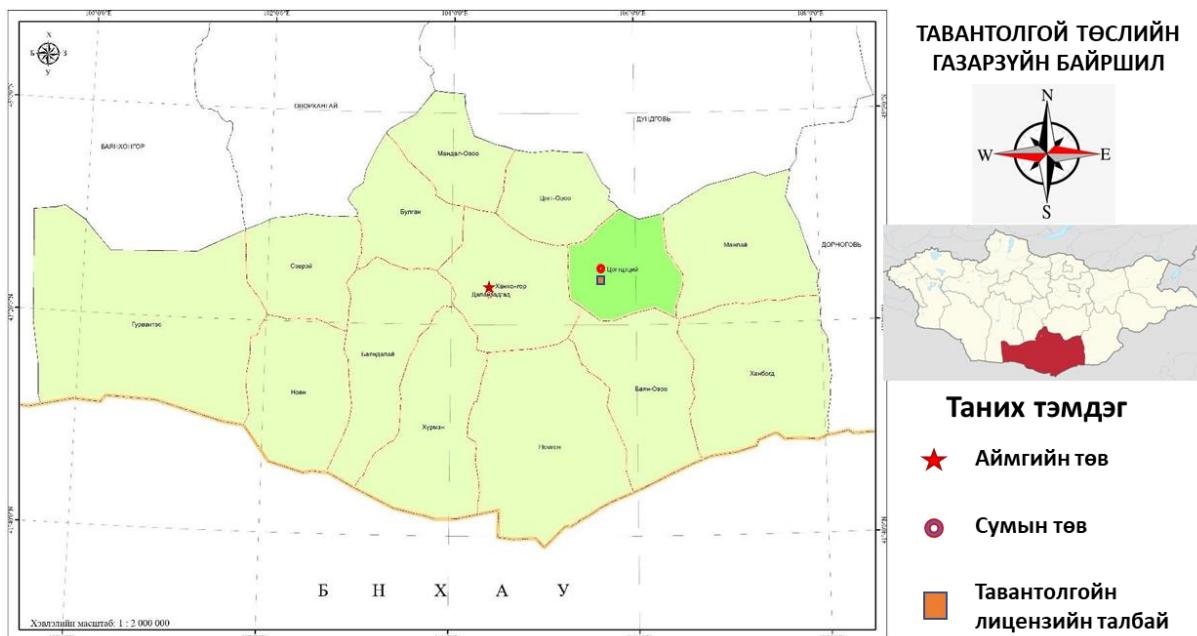
Зураг

Зураг 1 Тавантолгойн уурхайн байршил	5
Зураг 2 Тавантолгойн уурхай эхэлсэн түүхийн замнал.....	6
Зураг 3 MV-000287 талбай өмнөх судалгааны тайлангуудад хамрагдсан байдал	7

1 ТАВАНТОЛГОЙН УУРХАЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Уурхайн үйл ажиллагаа явагдаж буй газрын засаг, захиргааны харъяалал

Уурхайн байршил: Тавантолгойн уурхай нь Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын Цагаан–Овоо багийн нутагт харъяалагддаг бөгөөд Улаанбаатар хотоос урагш 540 км, Өмнөговь аймгийн төвөөс зүүн тийш 100 км–т Цогтцэций сумаас баруун урд зүгт 15 км зайд байрладаг.

Зураг 1 Тавантолгойн уурхайн байршил

Ангилал: Тавантолгойн уурхай нь Тавантолгойн бүлэг ордын Цанхийн зүүн өмнөд хэсэгт хамаарах 276,9 га талбайгаас “Нүүрс ил аргаар олборлох” технологиор үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Хүснэгт 1 Тавантолгойн тусгай зөвшөөрлийн мэдээлэл

Талбайн нэр	Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	Хэмжээ, га	Олгосон огноо	Аймаг, сум
Тавантолгой	MV-000287	276,9	2014.04.18	Өмнөговь, Цогтцэций
Газар зүйн солбицол нь:				
		105°28'41”	42°36'32”	
		105°28'41”	43°37'29”	
		105°28'43”	43°37'29”	
		105°28'43”	43°37'57”	
		105°27'55”	43°37'57”	
		105°27'55”	43°36'32”	

Аж ахуйн нэгжийн мэдээлэл:

Хүснэгт 2 Тавантолгой ХК-ийн мэдээлэл

Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгжийн нэр		Аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн дугаар	Үйл ажиллагааны чиглэл	Хаяг байршил
Тавантолгой Компани	Хувьцаат	1110001005	Чулуун нүүрс олборлолт	Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын Цагаан-Овоо баг

Хүснэгт 3 Тавантолгой ХК-ийн холбогдох албан тушаалтнуудын мэдээлэл

№	Нэр	Албан тушаал
1	П.Сайнзориг	Тавантолгой ХК Засгийн газрын Онцгой бүрэн эрхт төлөөлөгч
2	Б.Содномцэрэн	Тавантолгой ХК-ийн ХАБЭАБО албаны дарга
3	Б.Бат-Амгалан	Тавантолгой ХК-ийн Байгаль орчны мэргэжилтэн
4	Т.Нацаг	Тавантолгой ХК-ийн Байгаль орчны мэргэжилтэн

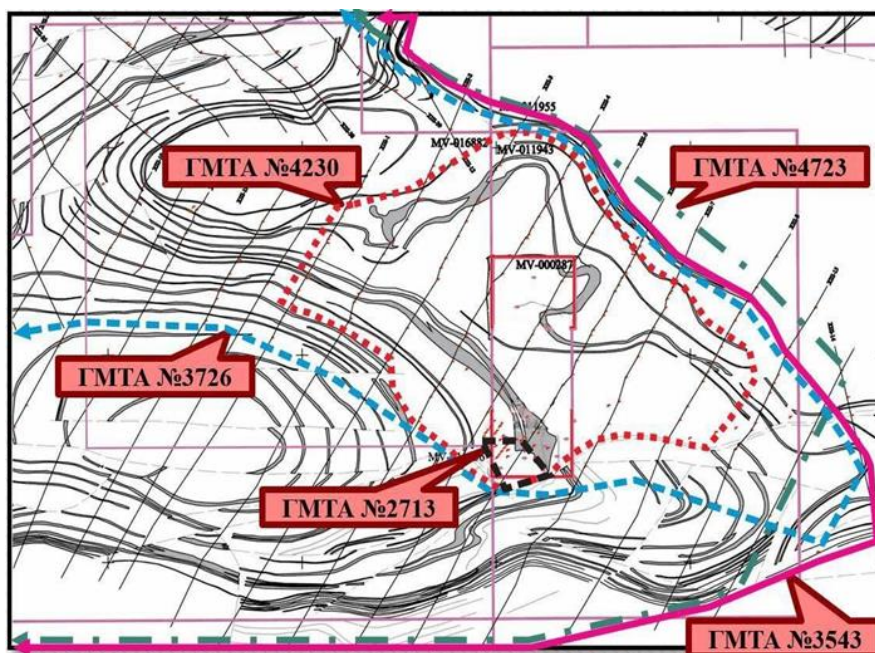
1.1 Төсөл хэрэгжиж буй нутгийн байгаль орчин, нийгэм-эдийн засгийн төлөв байдлын товч танилцуулга:

“Тавантолгой” ХК нь өөрийн хөрөнгөөр 2011 онд MV-000287 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд хяналт шалгалтын өрөмдлөг, геофизикийн судалгааны ажлуудыг хийсэн. АМГ-ын кадастрын албанаас 2014 онд MV-000287, MV-011945 гэсэн ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг нэгтгэн MV-000287 дугаартай нэг тусгай зөвшөөрөл болгосон тул энэхүү талбайд хамаарах нөөцийн тайланг шинэчлэн боловсруулж нөөцийг дахин тооцоолж ЭБМЗ-р хэлэлцүүлэн батлуулж, 2015 оны 6-р сарын 05-ний өдөр АМГ-ын даргын н/58 дугаартайгаар тус талбайн нөөцийг Ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлсэн байна.

Зураг 2 Тавантолгойн уурхай эхэлсэн түүхийн замнал

1.2 Тавантолгойн бүлэг ордын геологийн тогтоц

Зураг 3 MV-000287 талбай өмнөх судалгааны тайлангуудад хамрагдсан байдал

Тавантолгойн орд нь Монгол орны тектоник мужлалаар Говь-Тянь Шань террейнд хамаарах ба Өмнөд говийн нүүрсний сав газрын нэг хэсэг болох Улааннуурын хотгорын дүүрэгт оршдог. Уул зүйн хувьд Улаан нуурын хотгор Их Шанхын уулсын баруун урд үргэлжлэлд хамаарч, урдуураа Цэций уул, Их уул, хойгуураа Цагаан-Овоо, Нарийнхар нуруугаар хүрээлэгдсэн байдаг. Геоморфологийн хувьд хотойлтын бүс нь уулс хоорондын хотгоруудын тогтолцоог үүсгэдэг. Тэдгээр хотгоруудын тоонд (зүүнээс баруун тийш) Бортолгой, Улаан нуур, Ухаахудаг, Цанх, Баруун Наран ба Зээгт зэрэг дээд карбон-доод пермийн насны Дөш-Овоо, Цогтцэций, Зүүнбаян зэрэг формацын хурдсаас бүрдсэн, бие биеэсээ өргөгдөл, нугаралтуудаар тусгаарлагдсан байдаг.

1.2.1 Геологийн судалгааны түүх:

Ордын судалгаа шинжилгээний ажил 1950 оноос эхэлсэн боловч, Тавантолгой нүүрсний ордын хэтийн төлөвийг тогтоох, цаашдын судалгааны талбайг ялгах зорилго, чиглэл бүхий геологийн эрэл үнэлгээний ажил үнэн хэрэгтээ 1978 оноос эхэлжээ.

1977-1978 онд Тавантолгой орд дээр орон нутгийн зориулалтаар ашиглагдаж байсан уурхайг оролцуулан түүний эргэн тойрны талбайд Баянхонгорын гидрогеологийн экспедици (Ч.Гомбосүрэн, Д.Оросоо нар) нарийвчилсан хайгуулын ажлыг X давхраас (Хожуу үеийн судалгаагаар давхраас VIII гэж нэрлэгдсэн [3.4.7.8]) дээр явуулсан. Тухайн үеийн ТЭХҮГЯ-ны ШУТЗ-ийн хурлаар А зэргээр 2.1 сая тн, В зэргээр 2.2 сая.тн нөөцийг хүлээн авсан гэж тэмдэглэсэн нь байдаг ба судлагдсан зузаан 2.0-38.0 м, хөрс хуулалтын итгэлцүүр 1.1м³/тн. VIII давхраасын (уг тайланд X гэж нэрлэснийг хойшид VIII гэж нэрлэнэ) энэ хэсэгт хийсэн нарийвчилсан хайгуулын ажлаар А+В+С1 зэргээр 8006.6 мян.тн чулуун нүүрсний нөөц тооцоолсноос А зэргээр 2190.6 мян.тн, В зэргээр 2281.4 мян.тн, С1 зэргээр 3534.6 мян.тн тус тус тооцоолжээ

Энэ хүлээн авсан нөөцийн талбайн хүрээ, хожуу үеийн урьдчилсан болон нарийвчилсан хайгуулын ажлуудаар [3, 4, 5, 8] тухайн давхрааст тооцсон нөөцийн блокуудын хүрээтэй нийлдэг

тул нөөцийн давхцал гардаггүй. /АМГ-ын ГМТА, №2713/*ГМТА–Геологийн Мэдээлэлийн Төв Архив/

Тавантолгойн орд нь давхраасуудын байршлын налуугийн өнцөг багатай, нийлмэл тогтоцтой II бүлгийн ордод хамаарна. 1987-1988 онд Цанхийн хэсэгт (тусгай зөвшөөрлийн талбай хамрагдсан) гүйцэтгэсэн нарийвчилсан хайгуулын ажлаар геологийн даалгаварт заасны дагуу 1200м түвшин хүртэл гүнд III ба IV давхраасуудын нөөц тооцохын тулд эхний ээлжийн олборлолтын нөөцийг тогтоосон.

1988-1990 онд Тавантолгойн ордын Цанхийн баруун ба зүүн хэсэгт нарийвчилсан хайгуулын, Бортээгийн хэсэгт урьдчилсан хайгуулын, Эрдэнэбулагийн ордын эрлийн ажлын хамт гүйцэтгэсэн. Геологи хайгуулын ажлаар нийт 62806.6 т.м баганат өрөмдлөг (296 цооног), 13330.0 т.м шнек өрөмдлөг, 15272.0 м3 суваг малталтын ажил гүйцэтгэжээ. Энэ ажлын дүнд Цанхийн зүүн, ба баруун хэсэгт гүйцэтгэсэн нарийвчилсан хайгуулын ажлаар нийт 1073.5 сая.тн нүүрсний нөөц тогтоосноос коксжих нүүрсний нөөцийг 553.7 сая.тн, А зэргээр 18.9 сая.тн, В зэргээр 155.4 сая.тн, С1 зэргээр 350.7 сая.тн, С2 зэргээр 28.7 сая.тн, эрчим хүчний нүүрсний нөөцийг 463.5 сая.тн-оор, үүнээс А зэргээр 4.2 сая.тн, В зэргээр 58.8 сая.тн, С1 зэргээр 7.3 сая.тн, С2 зэргээр 49.0 сая.тн нүүрсний нөөцтэй гэж тооцож батлуулжээ.

“Тавантолгой” ХК-ийн MV-000287 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайд өмнөх судалгааны ажлуудын үр дүнд тооцоологдсон нөөцийн блокуудаас давхраас 0б.н, 0бс, 0б.в, 0в.н, 0в.в, 0г, II, III абв, IIIа, IVа, IVаб, IVб, V, Va, Vб, VII, VIIб, VIIа, VIII, VIIIа, VIIIв.дээд, VIIIв.дунд, IXаб, IXв-ийн зарим блокууд бүтнээр болон хэсэгчилэн ордог. Нийтдээ 8 давхраасын 26 нүүрсний үе багцын хэмжээнд 170 блокоор нөөцийг тооцоолсон. Тэдгээрийн 23 нь А, 22 нь В, 74 нь С1, 39 нь С2 нөөцийн блокууд, 12 нь P1 баялгийн блокууд юм.

Эдгээр блокуудын нийт нөөц 564,964.64 мян.тн бөгөөд үүнээс “Тавантолгой” ХК-ий MV- 000287 талбайд 178,219.01 мян.тн “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ий MV-016882 талбайд 140,811.28 мян.тн, MV-011956 талбайд 48,493.22 мян.тн, MV-011943 талбайд 197,441.13 мян.тн нөөц тус тус хуваагдаж байна.

Харин MV-000287 талбайн нөөцийн шинэчилсэн тооцооны үр дүнгээр цэвэр нүүрсний хэмжээ нь А+В+С зэргээр 220,748.1 мян.тн, өгөршсөн нүүрс 801.1 мян.тн гэж тогтоогдсон ба үүнээс А+В зэргээр 149,420.6 мян.тн, С зэргээр 71,327.5 мян.тн болно. Нийт нүүрсний 8 давхраасын (0-IX давхраас, үүнээс I, VI давхраас тусгай зөвшөөрлийн талбайд ордоггүй) 26 үе багцын хэмжээнд 170 блокоор нөөцийг тооцоолсон. Тэдгээрийн 24 нь А, 81 нь В, 46 нь С нөөцийн блокууд, 12 нь P1, 2 нь P3 баялгийн блокууд өгөршсөн нүүрсний блокууд 5 юм.

1.3 Тавантолгой ХК-ийн ТЭЗҮ, Байгаль орчны үнэлгээ, зөвшөөрлүүд

Хүснэгт 4 Тавантолгой ХК-ийн ТЭЗҮ

№	ТЭЗҮ	Огноо	Гүйцэтгэсэн байгууллага
1.1	Шинэчлэн тооцогдсон нөөцийг ашиглах ТЭЗҮ-ийг боловсруулах ажил 2017 онд хийгдэж дууссан байна.	2017	Glogex ХХК

Хүснэгт 5 Байгаль орчны үнэлгээ

№	Үнэлгээ	Огноо	Гүйцэтгэсэн байгууллага
1. Ерөнхий үнэлгээ			
2.1	Тавантолгой ХК-ийн MV-000287 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий нүүрсний ордын ил аргаар ашиглах	2018.06.11	БОАЖЯ
2. Нарийвчилсан үнэлгээ			
3.1	Тавантолгой ХК-ийн Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт хэрэгжиж буй MV-000287/А дугаартай ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах төслийн Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ	2018.06.20	“Глобал Энвайрон” ХХК

1.4 Уурхайн 2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний бүтэц, нийт зардал

Хамрах хүрээ: Тавантолгой уурхайн MV-000287 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд явагдаж байгаа үндсэн олборлолтын үйл ажиллагаанаас гадна ЭТТ ХК-ны үйл ажиллагаанаас үүдэж төлөвлөгөөт онд төлөвлөсөн ажлуудаас өөр ажлууд зайлшгүй байдлаар гарч ирдэг. Уурхайн 2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд үндсэн олборлох үйл ажиллагаа болон тээвэрлэлт, гаалийн бүсэд хэрэгжих төслүүдтэй холбоотой ажлуудад байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг нэгтгэсэн болно. Үүнд:

1. Уурхайн лицензийн талбай: Тавантолгой ХК-ийн MV-000287 тусгай зөвшөөрөлтэй талбай
2. Бусад холбогдолтой ажлуудад

2023 оны Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээ, нөхөн сэргээлтийн ажлын зардалд нийт 252.500.00 (хоёр зуун тавин хоёр сая таван зуун мянган) төгрөг төсөвлөсөн байна.

Хүснэгт 6 Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардлын задаргаа

№	Зардлын төрөл	Дүн (төгрөг)
1	Нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний төсөв /технологийн зөв шийдэл/	0
2	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төсөв	40.000.000
3	Нөхөн сэргээх арга хэмжээний төсөв /техникийн, биологийн/	49.000.000
4	Дүйцүүлэн хамгааллын арга хэмжээний төсөв	34.000.000
5	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах төсөв	0

6	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний төсөв	15.000.000
7	Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлийг хамгаалах, нүүлгэн шилжүүлэх болон нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төсөв	5.000.000
8	Тухайн жилийн орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрийн нийт төсөв	35.000.000
9	Осол эрсдлийн менежмент	15.000.000
10	Хог хаягдлын менежмент	59.900.000
НИЙТ ТӨСӨВ		252.500.000

2 ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Тавантолгой уурхайн Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээнд тусгагдсан нөлөөллийн тодорхойлолтууд:

2.1 Агаарын чанар, тоосжилт

Төсөл хэрэгжих орчны агаарын чанарт нөлөөлөх гол хүчин зүйлүүдэд уурхайн олборлох ажиллагаа болон тээврийн замаас үүсэх тоосжилт, уулын тээврийн хэрэгслийн хөдөлгүүрийн шаталтын хий, уурын зуухны галлагаа зэрэг эх үүсвэрүүд байна. Эдгээрээс орчны агаарт үүсэх тоосжилт, агаарын чанарт богино нөлөө үзүүлээд сарних сөрөг нөлөөлөл байна.

- Уурхайн хөрс болон нүүрс тээвэрлэлтийн зам, ачилтын талбайгаас үүсэх тоосжилт цаг уурын нөхцөл байдлаас шалтгаалан ордын хэмжээнд 2 – 4 км зайд бүрэн сарниж байна.
- Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгсэлийн ажиллагаанаас агаарын чанарыг доройтуулна.

2.2 Газрын эвдрэл

Төслийн талбайг ерөнхийд нь уурхайн карьер, овоолго, гаалийн бүс, Тосгон, автозам, уурхайлалтын холбогдох объектуудын үндсэн зориулалтаар ашигладаг ба байгалийн ландшафтийн оронд үүсмэл ландшафт бүрдэх, газрын нөөц багасах, газрын гадаргын хэв шинжид өөрчлөлт бий болгоно.

- Төслийн талбайн объектууд, зам талбай эдэлбэрт өртсөн.
- Олборлолтын талбайд хотгор, гүдгэрийн эвдрэлүүд үүснэ.
- Хөрс хуулалт хийсэн талбайн ургамлан нөмрөг устсан.

Эдгээрийн нөлөөгөөр газрын гадаргад үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл багаас их байх ба төслийн хэрэгжилтийн хугацаанд газрын ашиглалтын хэмжээ овоолгоор нэмэгдэж, газрын ашиглалтын зориулалтыг өөрчлөхгүй юм.

2.3 Хөрсөн бүрхэвч

Төслийн талбай нь хөрс газарзүйн мужлалтаар хөрс био – уур амьсгалын өргөргийн бүсчлэл бүхий Говийн цайвар бор, Цөлийн бор саарал хөрс бүхий 12 – р тойрогт (Манлайн хөрсний тойрогт) багтана. Хөрсний үржил шимтг давхаргын зузаан бага, хөрс шавранцар бүрэлдэхүүнтэй учир механик болон техноген үйл ажиллагааны нөлөөгөөр элэгдэж эвдрэх нөхцөлтэй. Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх гол сөрөг нөлөөлөл нь уурхайлалтаас гадна төслийн талбайг төлөвлөлтийн шаардлагад нийцүүлэн ашиглалтын талбайн бэлтгэл ажил хамарна.

- Уурхайн үйл ажиллагаагаар шимт хөрс эвдрэлд орсон.
- Хог хаягдлын хадгалалтын горим зөрчвөл бага зэргийн бохирдол үүснэ.

Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл багаас дунд зэрэг байх ба ашиглалтын хугацаанд хөрсөн бүрхэвчийг нэмж хөндөхгүй.

2.4 Гадаргын болон гүний ус

Тавантолгойн ил уурхайн талбайд 2017 оны 10 сард хийсэн гидрогеологийн судалгааны дүнд Пермийн нүүрслэг хурдсанд агуулагдах уст үе, давхарга усжилт бага, багц шавхалтаар 1,5л/сек ундрагад усны түвшин төв цооногт 81,8м буурсан.

Уурхайн ашиглалтын жилүүд болон ахилтын түвшинд харгалзан тооцоолсон ус шүүрэх хэмжээ уурхайлалтын гүнээс шууд хамаарч зэргэлдээ орших “Эрдэнэс Тавантлогой ХК”-ийн ил уурхайн орд газрын ус шүүрүүлэлтийн нөлөөлөлөөс болж усны шүүрлийн усны хэмжээ харилцан адилгүй.

2.5 Ургамлын нөмрөг

Ашиглалтын нийт хугацаанд ил уурхай, хөрс, чулуулгийн овоолго хийх, уурхайн барилга байгууламж дор дарагдах зэргээр ургамлан нөмрөг шууд болон шууд бус нөлөөлөлд орж багаас дунд зэрэг гэсэн үнэлгээтэйгээр талхлагдана.

Төслийн хэрэгжилтийн хугацаанд ашиглалтанд өртөх газрыг бэлчээрийн зориулалтаар ашиглах боломжийг тодорхой хугацаанд хязгаарлана.

2.6 Ан амьтан

Уурхайн үйл ажиллагаагаар амьтдын амьдрах орчин, экологид тоног төхөөрөмжийн механик ажил, доргилт, дуу чимээ, техникийн хөдөлгөөн, шатахуун тосны үнэр зэрэг техногений шинжтэй нөлөөллүүдээс амьтад дайжих байдлаар нутгаа өөрчлөх, үүрлэж төллөдөг газраа өөрчлөх, байнгын стресст орох, идэш тэжээлээ хайх зэрэгт өөрчлөлт орох нөлөөтэй. Төсөл хэрэгжих хугацаанд амьтдын шилжин суурьших боломжийг бага зэрэг хязгаарлана.

2.7 Түүх соёлын дурсгалт зүйлс

Уурхай бүс нүүрс тээвэрлэлтийн газруудад судлагдсан түүх, соёлын дурсгалууд байхгүй бөгөөд шууд өртөхгүй бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд мэргэжлийн судлаачдын багтай хамтран ажиллаж, заавар, зөвлөгөө авч ажиллана.

3 ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Зорилго, зорилт 2023 оны байгаль орчны менежментийн үйл ажиллагааны гол зорилго бол уурхайн нүүрс олборлолтын үйл ажиллагаа, тэдгээртэй холбоотой үйл ажиллагаанд байгаль хамгааллын ажлыг үр дүнтэй зохион байгуулахаар төлөвлөсөн. Энэхүү зорилгын хүрээнд дараах арга хэмжээг хүргүүлж байна.

1. Орчны хяналт шинжилгээг тогтмол хэрэгжүүлэх
2. Уурхайн тоосжилтыг бууруулах
3. Хог хаягдлыг менежментийг хэрэгжүүлэх
4. Дүйцүүлэн хамгаалах аргыг оновчтой хэрэгжүүлэх
5. Үйл ажиллагааны явцад учирч болох эрсдлийн менежментийг хэрэгжүүлэх

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулахдаа харьяа сум аймгийн байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын ажлын хэсгийн дүгнэлт, зөвлөмжийн дагуу төлөвлөгөөнд тусган хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүдийн биелэлтийг нэг бүрчлэн дэлгэрэнгүй оруулсан.

4 СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 7 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал /төгрөг/	Тоо хэмжээ	Нийт зардал төгрөг	Хэрэг-жүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Агаарын чанар	Агаарын чанарын тоос хэмжилтийг зориулалтын багажаар тогтмол хийх	Уурхайн бүс, завсрын бүс, тосгон	мг/м ³	Дотоод зардал	1	Дотоод зардал	Сар бүр	Агаарын бохирдлын тухай хууль
		Тоос хэмжилтийн дүнг үндэслэн хөрс барьцалдуулагч бодис цацах	Уурхайн бүс	тонн	Дотоод зардал	100	Дотоод зардал	2 удаа	Агаарын тухай хууль
		Асгаралтын иж бүрдэл	Уурхайн бүс	ширхэг	1.2 сая	15	10 сая	1 удаа	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал /төгрөг/	Тоо хэмжээ	Нийт зардал төгрөг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	Гадаргын ба газрын доорхи усны нөөц	Ус ашиглах дүгнэлт, зөвшөөрлийг холбогдох байгууллагаар гаргуулж гэрээ байгуулах усны нөөц ашигласны төлбөр хураамжийг сар бүр орон нутгийн төсөвд төвлөрүүлэх	Тавантолгой ХК	М3	-	-	8 сая	1-р улирал	Усны тухай хууль
		Цогтцэций сумын Цагаановоо хорооллын айл өрхийн унд ахуй уст цэг байгуулах	Цогтцэций сум	ширхэг	20 сая	1	20 сая	1-р улирал	Усны тухай хууль
3	Хөрсөн бүрхэвч	Шимт хөрсийг стандартын дагуу хуулах, хадгалах, хяналт тавих	Шимт хөрсний овоолго	мян .м ³	-	-	-	тогтмол	MNS 5916:2008
		Шимт хөрсний овоолгод хөрсний шинжилгээ хийлгэх	Шимт хөрсний овоолго	удаа	Дотоод зардал	4	Дотоод зардал	Улирал бүр	MNS 5916:2008
4	Газрын хэвлий /газрын хэвлий түүний баялагийн зүй зохистой ашиглалт	MV-000287 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайд болон талбайгаас гадна тусгай зөвшөөрөлгүйгээр түгээмэл тархацтай ашигт малтмал, ус, ургамал ашиглахгүй байх	“Тавантолгой” ХК	-	-	1	-	Дотоод зардал	Ашигт малтмалын тухай, Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын тухай

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал /төгрөг/	Тоо хэмжээ	Нийт зардал төгрөг	Хэрэгжүүлэх давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	Ургамлан нөмрөг	Хамгаалалтын зурвас байгуулах	Шинэ суурьшлийн бүс	га	Дотоод зардал	6	Дотоод зардал	1-3 улирал	Байгаль орчны тухай хууль
		Хамгаалалтын зурвас байгуулах бэлтгэл ажил гүйцэтгэх	Шинэ суурьшлийн бүс	га	Дотоод зардал	40	Дотоод зардал	Улирал бүр	Байгаль орчны тухай хууль
		Олон наст ургамал, эмийн ашигт ургамлын үрийн нөөцийн бүрдүүлэх	Цогтцэций сум	кг	Дотоод зардал	5	Дотоод зардал	2,3 улирал	Байгаль орчны тухай хууль
		Тосгон орчмын ногоон байгууламжийн усалгаа арчилгааг хийх	Тавантолгой ХК	тонн	Дотоод зардал	Дотоод зардал	Улирал бүр		Байгаль орчны тухай хууль
		МҮГ-ын талбайд үр болон мөчрөөр үрсэлгээ хийх	Номгон сум Дэрсэн ус баг Эрдэнэбулаг	га	Дотоод зардал	20	Дотоод зардал	1-3 улирал	Байгаль орчны тухай хууль
6	Амьтаны аймаг	Ан амьтадын дүрс бичлэг, зураг авах камерын тоог нэмэгдүүлэх	Цогтцэций сум	ш	1 сая	2	2 сая	1-3 улирал	Байгаль орчны тухай хууль
	Нийт						40 сая		

5 НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 8 Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал /төг/	Нийт зардал /төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Техникийн нөхөн сэргээлт	Улсын Их Хурлын 2020 оны 24 дүгээр тогтоолоор батлагдсан Монгол Улсын Засгийн Газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 5.1.8 заасны дагуу эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээх Нөхөн сэргээлт-2024 арга хэмжээний хүрээнд Тавантолгой-Гашуун сухайт чиглэлийн сайжруулсан шороон замын нөхөн сэргээлт хийх	км	25	Дотоод зардал	Дотоод зардал	1-4 улирал	Байгаль орчны тухай хууль
2	Биологийн нөхөн сэргээлт	Шимт хөрсний талбайд олон наст ургамал тарималжуулах	га	1-2	21.04 сая	49 сая	2-3-р улирал	Шимт хөрс хуулах хадгалах стандарт
	Нийт					49 сая		

6 БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 9 Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хугацаа давтамж ба	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Цэций уулын ОНТХ газар нутгийн ан амьтдыг хамгаалах, амьдрах таатай орчин бүрдүүлэх	Биотехникийн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх	Цэций уул	200 ш	20.000	4 сая	1,2-р улиралд	Байгаль орчны зохих хууль тогтоомж, стандарт,
2		Зэрлэг ан амьтдын тоо толгой өсөлт, хорогдлыг бүртгэх	Цэций уул	1 удаа	Дотоод зардал	Дотоод зардал	1-4-р улирал	
3		Малчдын нөхөрлөл, хоршоо дэмжсэн арга хэмжээ зохион байгуулах	Цэций уул	4 удаа	Дотоод зардал	Дотоод зардал	Улирал бүр	Усны тухай хууль тогтоомж
4		Гадаргын усны эх үүсвэр, ундаргыг хамгаалах, хаших	Цэций уул	600 м	50000	30 сая	600	30.27 сая
	Нийт					34 сая		

7 НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 10 Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Нөлөөлөлд өртөх иргэд	Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.								
	Нийт							

8 ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 11 Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин, үйлдвэрлэлийн осол, зөрчил, уурхайн нуралт гулсалт, шүүрлийн усанд унах болзошгүй аюул осол аваариуд	ХАБЭА-н сургалт, НБХХ өмсөх, хяналт тавих, зааварчилгаа өгөх	Тавантолгой ХК	300	Дотоод зардал	Дотоод зардал	Өдөр тутам	Ил уурхайн аюулгүй байдлын дүрэм, ХАБЭА дүрэм журам
2		Хөдөлмөрийн чадвар алдалтгүй, хүн цагийн бүртгэлийн алдагдуулахгүй ажиллах	Тавантолгой ХК	300	-	-	Өдөр тутам	Ил уурхайн аюулгүй байдлын дүрэм, ХАБЭА дүрэм журам
3		Нийт ажилчдын урьдчилан сэргийлэх үзлэг хийх	Тавантолгой ХК	300	Дотоод зардал	Дотоод зардал	1 удаа	Эрүүл мэндийн тухай хууль
4	Хөрс ургамал бохирдуулах	Асгаралтаас сэргийлэх талбай бэлдэх	Уурхай	1	15 сая	15 сая	1 удаа	
	Нийт					15 сая		

9 ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 12 Түүх, соёлыг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Археологийн дурсгал	Түвдэнгийн Борын түүхэн дурсгалт газруудыг тохижуулах	Цогтцэций сум Билгэх баг	1	5 сая	5 сая	1 удаа	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль
2.	Палеонтологийн дурсгал							
	Нийт					5 сая		

ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВ

Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр түүний орчимд өмнө нь Монголын ШУА-ийн Түүхийн хүрээлэнгийн хийсэн судалгаанаас үзвэл түүх дурсгалын болон соёлын өв болох зүйл байхгүй болно.

Цаашид барилга байгууламж нэмж барих, өргөтгөх явцад түүх, соёлын дурсгалт зүйл илэрсэн үед “Монгол Улсын Үндсэн хууль”-ийн I бүлгийн 7-р зүйлд “Монголын ард түмний түүх, соёлын дурсгалт зүйл, шинжлэх ухаан, оюуны өв төрийн хамгаалалтад байна” гэж заасны дагуу түүх, соёлын өвийг эрэн сурвалжлах, бүртгэх, судалж шинжлэх, зэрэглэл тогтоох, үнэлэх, хадгалж хамгаалах, сурталчлах, сэргээн засварлах, өвлүүлэн уламжлуулахтай холбоотой үүрэг хариуцлагаа мөрдөж ажиллах нь зүйтэй.

Соёлын ба үнэт өв зүйлсийг илрүүлж, тэр нь үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд эрсдэхээр байвал орон нутгийн засаг даргаас энэ үйл ажиллагааг даруй зогсоохыг шаардах, бололцоотой бол эдгээр газруудыг аль болох зохистойгоор хамгаалахыг хуульд заасан байдаг. Боловсрол, Соёл, ШУ-ны Яамны тусгай зөвшөөрөлгүйгээр зөөж шилжүүлэх боломжгүй соёлын ба үнэт дурсгалын өвийг малтах, зөөх, эвдэхийг хуулиар хориглосон.

9.1 Археологи, палеонтологийн тандан судалгаа

“Соёлын өвийг хамгаалах тухай” Монгол улсын хуулийн 2014 оны 5 сарын 15 ны өдрийн шинэчлэсэн найруулгын 5.1.1; 6.1.5; 16.7.1; 17.1.3,4; 27.2; 28-р зүйл, 38.2,3; 60.1.10-д заасны дагуу газрын хэвлийг эзэмших ашиглахад палеонтологийн хайгуул тандан судалгааны ажлыг хийлгэх шаардлагатай байдаг. Уг хуулийн зорилго нь соёлын өвийг эрэн сурвалжлах, бүртгэх, судалж шинжлэх, зэрэглэл тогтоох, үнэлэх, хадгалж хамгаалах, сурталчлах, сэргээн засварлах, өвлүүлэн уламжлуулах, өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино. Эртний хүн, эртний амьтан, бичил биетэн, ургамлын чулуужсан олдвор, ул мөр, тэдгээрийг агуулсан олдворт газар нь түүх соёлын дурсгалт зүйлд хамаарна.

Соёлын дурсгалт өвийн асуудал Өмнөговь аймгийн хувьд чухал асуудал бөгөөд тус аймагт соёлын чухал өв дурсгалууд нилээд олон бий. Тухайлбал, Баянзаг, Говь Гурван Сайхан Байгалийн цогцолборт газар, Хонгорын элс буюу Дуут Манхан зэрэг жуулчдад сайн танил болсон хэд хэдэн газар бий. Уурхайн тусгай зөвшөөрөл авсан талбайд мөн олборлох үйл ажиллагаа явуулах газрын ойролцоох газар соёлын чухал өв дурсгал байдаггүй.

10 ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 13 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийн арилгах бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Нэгжийн зардал төгрөг	Тоо хэмжээ, хэмжих нэгж	Нийт зардал төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Ахуйн	Хог хаягдлыг ангилан ялгах тусгай зориулалтын савтай болох /хуванцар, цаас, шил, бусад/	Уурхай, тосгон	5.6 сая	36 ш	39.9 сая	1,2-р улирал	Хог хаягдлын тухай хууль
		Хог хаягдлыг ангилан ялгах, шатаах, ландфилл байгуулах төслийн ГЭЗҮ зураг төсөл	Цогтцэций сум	-	4 га	20 сая	1,2-р улирал	Хог хаягдлын тухай хууль
		Энгийн хог хаягдлын бүртгэл хөтлөх, төлбөр хураамжийг төлөх	Уурхай, тосгон	Дотоод зардал	тонн	Дотоод зардал	Улирал бүр	Хог хаягдлын тухай хууль
2	Үйлдвэрлэл	Эко шатаах зуух ашиглалтад оруулах	Цогтцэций сум	Дотоод зардал	1 ш	Дотоод зардал	1,2-р улирал	Хог хаягдлын тухай хууль
		Хог хаягдлын тусгай зориулалтын автомашинаар тээвэрлэлт хийх	Уурхай, тосгон	Дотоод зардал	тонн	Дотоод зардал	Сар бүр	Хог хаягдлын тухай хууль
3	Аюултай	Эмнэлэгийн хог хаягдал, дугуй, төмөр, аккумулятор, тос зэрэг эрх бүхий компанид нийлүүлэх, бүртгэлжүүлэх	Уурхай, тосгон	Дотоод зардал	тонн	Дотоод зардал	Улирал бүр	Хог хаягдлын тухай хууль
	Нийт					59.9 сая		

11 ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Хүснэгт 14 Орчны хяналт шинжилгээний төлөвлөгөө

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Тайлбар	Баримтлах стандарт, арга, аргачлал
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Дотоод хяналт шинжилгээний мониторинг /ус, хөрс, амьтан, агаар /	Уурхай, тосгон, завсарын бүс	7 хоног	12	Дотоод зардал	Дотоод зардал	-	
2	Хөндлөнгийн хяналт шинжилгээний мониторинг /ус, хөрс, ургамал, амьтан, агаар/	Уурхай, тосгон, завсарын бүс	Улирал бүр	12	35 сая	35 сая	-	
	Нийт					35 сая		

12 ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 15 Удирдлага, зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
			2023он				
			Сар ...	Сар ...	Сар ...		
1	2	3	4	5	6	7	
1	Байгаль орчинтой холбоотой бусад уурхайн туршлага судлах, танилцах	5 сая	6	7	8	БО мэргэжилтэн, ажилтан	Баян - Айраг ХХК-тай танилцах туршлага судлах
2	Байгаль орчны тэмдэглэлт өдрүүдийг төрийн байгууллагуудтай хамтран тэмдэглэх	5 сая	3	6	8	БО мэргэжилтэн, ажилтан	Усны өдөр, олон улсын ойн өдөр, цөлжилттэй тэмцэх өдөр, нүүдлийн шувуудын өдөр, дэлхийн цаг уурын өдөр
3	Мод үржүүлэг, ойжуулалтын газартай танилцах туршлага судлах	5 сая	4	5	9	БО мэргэжилтэн, ажилтан	Улсын хэмжээнд МҮГ, Ойжуулалтын үйл ажиллагаа явуулж буй хувь хүн, аж ахуй нэгж байгууллагатай танилцах
4	Гэрээт туслан гүйцэтэгч компаниудтай хамтран хог хаягдлын нэгдсэн цэгийг байгуулах, хяналт тавих	Дотоод зардал	1	3	4	БО мэргэжилтэн, ажилтан	Ажлын байр, кемп, уурхайд үзлэг хийх
	Нийт	15 сая					

13 ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 16 Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах

№	БОМТ-ийн биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал төгрөг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан	Зохион байгуулах газар
1	2	3	4	5	6	7	
1	Цагаан-Овоо хөдөлгөөн ТТБ, малчид, иргэдийн төлөөлөл	Хурал, цуглаан	Байгаль орчны сөрөг нөлөөлөл, агаарын чанарын үр дүн	2 удаа	Дотоод үйл ажиллагаа	БО мэргэжилтэн ОНМенежер	Цагаан овоо багийн төв
2	Уурхайн нөлөөллийн бүсийн малчид, багийн засаг дарга, иргэдийн төлөөлөл	Хурал, цуглаан	Малчдын өрхийн амжиргааг дэмжих, малын ашиг шимийг дээшлүүлэх	2 удаа	Дотоод үйл ажиллагаа	ОНМенежер БО мэргэжилтэн	Цагаан овоо багийн төв
Нийт							

14 ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН БОАЖГ-ЫН ЧИГЛЭЛ, ЗӨВЛӨМЖИЙН ДАГУУ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Зардал	Хариуцах эзэн	Тайлбар
1	Тээврийн асуудлуудаа цэгцэлж, нэгдсэн зогсоолтой болох	Гэрээт ханган нийлүүлэгч компани	Дотоод зардал	БО мэргэжилтэн, ажилтан	Нүүрс тээврийн компаниудын машиныг нэгдсэн зохион байгуулалтад оруулах
2	10 га-аас доошгүй талбайд заг тарих ургуулах	Өмнөговь аймгийн бүс нутаг	Дотоод зардал	БО мэргэжилтэн, ажилтан	Булган суманд Загаар ойжуулалт хийхээр төлөвлөж оруулах
3	Хог хаягдлын ландфил байгуулах	Цогтэций сум	Дотоод зардал	БО мэргэжилтэн, ажилтан	Нэгдсэн байдлаар гэрээт ханган нийлүүлэгч компанитай хамтрах
4	Хөв цөөрөм байгуулах	Номгон сум	Дотоод зардал	БО мэргэжилтэн, ажилтан	Номгон суманд хэрэгжих төсөл дээр хөв байгуулах
5	Хөрсний бохирдол бууруулах арга хэмжээ авч айлуудыг Био 00-оор хангах	Цогтэций сум	Дотоод зардал	БО мэргэжилтэн, ажилтан ОНХ менежер	Цогтэций сумын ард иргэдийн санал хүсэлтийн дагуу хийж хэрэгжүүлэх
НИЙТ					

ХАВСРАЛТУУД:

- 1. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН БАРЬЦАА ХӨРӨНГӨ
БАЙРШУУЛЖ ТУШААСАН БАРИМТ**
- 2. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ**
- 3. АМГТГ-ЫН ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН ДҮГНЭЛТ**
- 4. АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ**
- 5. ГАЛЫН ДҮГНЭЛТ**
- 6. ӨМНӨХ ОНЫ ТАЙЛАНГ ОРОН НУТГИЙН АЖЛЫН ХЭСЭГ ДҮГНЭСЭН
ДҮГНЭЛТ**
- 7. УСНЫ ДҮГНЭЛТ**
- 8. УУЛЫН АЖЛЫН БАТЛАГДСАН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ НҮҮР**
- 9. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ЗУРГУУД**

Салбар — 8017		Он 2022	Сар 12	Өдөр 26	Мөнгө MNT
Нэр ТАВАНТӨЛГӨЙ ХК		Мөнгөн дүн 126,250,000.00			
Шилжүүлэгч Sender	Дансны дугаар 3017000168 MN790030003017000168	Нэг зуун хорин зургаан сая хоёр зуун тавин мянган төгрөг			
ХҮЛЭЭН АВАГЧ: Beneficiary	Хүлээн авагчийн нэр БО нөхөн сэргээх баталгаа	ТАВАНТӨЛГӨЙ ХК-с байгаль орчны нөхөн сэргээх барьцаа, тусгай зөвшөөрлийн дугаар МҮ000287 БО нөхөн сэргээх баталгаа-д шил-в.			
	Хүлээн авагчийн банк 90 - ТӨРИЙН САН				
	Дансны дугаар 100900013406				
Гарын үсэг	Тамга		Гүйлгээний шимтгэл, хураамж		
Тэмдэглэл	Дансны дугаар	Гүйлгээний дүн	Утасны дугаар	Гүйлгээний дугаар	
	3017000168	126,250,000	99122291	83959000182914	
	100900013406			Теллер: СУМЬЯА	
				Хянасан: Капитал Банк 101 ХЯНАЛТЫН АЖИЛТАН 107	

Би энэхүү баримтанд Банк дсэн мэдээллийн үнэн зөв болохыг баталж гарын үсгээ зурж
I hereby certify that all information provided on this form is true and correct.

МОНГОЛ УЛС УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

2006.12.27

/Бүртгэсэн он, сар, өдөр/

1110001005

/Улсын бүртгэлийн дугаар/

2016656

/Регистрийн дугаар/

Тавантолгой

Хувьцаат компани

/Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр/

Дүрэм

/Үүсгэн байгуулах баримт бичиг/

Тогтоол

01

1996.09.03

/шийдвэрийн нэр/

/дугаар/

он, сар, өдөр

231000

/код/

Кокс үйлдвэрлэл

/Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

622000

Тээвэр

519000

Гадаад дотоод худалдаа

552000

Зоогийн газар

551000

Зочид буудал

012100

Мал аж ахуй

/код/

/Туслах эрхлэх үйл ажиллагсаны чиглэл/

Хугацаагүй

153

94,480.0

хугацаа

/гишүүдийн тоо/

/өөрийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр/

Өмнөговь, Цогтцэций, Цагаан-овоо баг, Багийн төв - 0, утас1:26519, утас2:99085995, факс:

/хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг/

Өмнөговь аймгийн татварын хэлтэс

/бүртгэсэн байгууллагын нэр/

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ГАЗРЫН
ДАРГЫН ТУШААЛ

2015 оны 06 сарын 05 өдөр

Дугаар Н/58

Улаанбаатар хот

Нөөц бүртгэх тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, "Ашигт малтмалын тухай хууль"-ийн 48 дугаар зүйлийн 48.4 дэх хэсэг, Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2015 оны 04 дүгээр сарын 14-ний өдрийн хуралдааны СТР-02/15 дугаар дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

Нэг. Хуралдааны дүгнэлтийн дагуу хүлээн авсан Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт орших Тавантолгойн нүүрсний ордын Цанхийн хэсгийн Тавантолгой нэртэй MV-000287 дугаартай тусгай зөвшөөрлийн талбайд хамаарагдах нөөцийг ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгэхийг Геологийн алба (Д.Болд)-нд зөвшөөрсүгэй.

Хоёр. Дээрхи нөөцийг хүлээн авсантай холбогдуулж ЭБМЗ-ийн дүгнэлтийн шийдвэрийн 3 дахь хэсэгт зааснаар ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн бүртгэлд нөөцийн хөдөлгөөн хийхийг Геологийн алба (Д. Болд)-нд зөвшөөрсүгэй.

ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Д. ҮҮРИЙНТУЯА

10 0778

УУЛ УУРХАЙН ЯАМ
АШИГТ МАЛТМАЛЫН ГАЗАР
ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН ДҮГНЭЛТ

2015 оны 04 дүгээр сарын 14-ний өдөр

Улаанбаатар хот

Дугаар СТР-02/15

Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт орших Тавантолгойн нүүрсний ордын Цанхийн хэсгийн MV-000287 дугаартай тусгай зөвшөөрлийн талбайд хамаарах нөөцийн шинэчилсэн тооцооны тайланг хэлэлцсэн тухай

Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт орших Тавантолгойн нүүрсний ордын Цанхийн хэсгийн нөөцийн шинэчилсэн тооцооны үр дүнгийн тайланг “Оюу сүүрвэй” ХХК-ийн геологич Г. Болд-Эрдэнэ, Д. Нямсүрэн, Ц. Цэнд-Аюуш, Д. Бадрал, Ц. Тэгшээ, Б. Цогт-Оргил, уулын инженер Н. Эрдэнэбаяр, Г. Пүрэвсүрэн нар боловсруулж, уг тайлан болон ордын нөөцийн тооцоонд шинжээч хийсэн МУ-ын зөвлөх инженер, геологич Ө. Оюунбаатар, Д. Алтанхуяг, нүүрсний ордын эрэл хайгуулын мэргэшсэн инженер, геологич Б. Сүнжидмаа, Б. Гантулга, уул уурхайн мэргэшсэн инженер А. Хүрэлсүх нарын хийсэн шинжээчдийн дүгнэлтийг Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцээд дараахь ДҮГНЭЛТ-ийг гаргаж байна.

1. Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт орших Тавантолгой нэртэй 262 га талбай бүхий MV-000287 дугаартай тусгай зөвшөөрлийг анх 1995 оны 09-р сарын 08-ны өдөр олгосон бөгөөд Захиргааны хэргийн танхимын давж заалдах шатны шүүхийн 2010 оны 06-р сарын 02-ны өдрийн 258 дугаар магадлал, МУДШ-ийн хяналтын шатны захиргааны хэргийн шүүх хуралдааны 2010 оны 09-р сарын 16-ны өдрийн 220 дугаар тогтоолыг үндэслэж АМГ-ын КХ-ийн даргын 2014 оны 09-р сарын 03-ны өдрийн 382 дүгээр шийдвэрээр 1110001005 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай “Тавантолгой” ХК-д олгож бүртгэсэн байна.

“Тавантолгой” ХК тусгай зөвшөөрлийн талбайд 2011 онд нэмэлт хайгуулын ажил гүйцэтгэж Тавантолгойн нүүрсний ордод баттай, бодитой болон боломжтой (А+В+С) зэргийн нөөцийг тооцож, хайгуулын ажилд 2011 онд 1,192,884,300.0 төгрөг зарцуулж санхүүгийн тайландаа тусгасан байна.

Тавантолгойн нүүрсний орд нь Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт Улааннуураас зүүн тийш 4-5 км, Цогтцэций сумын төвөөс баруун-урагш 12 км, Даланзадгад хотоос зүүн тийш 85 км зайд оршино.

2. 1977-1978 онд Тавантолгойн орд дээр орон нутгийн зориулалтаар ашиглагдаж байсан уурхайг оролцуулан түүний эргэн тойрны талбайд Баянхонгорын гидрогеологийн экспедици (Ч. Гомбосүрэн, Д. Оросоо нар) нарийвчилсан хайгуулын ажлыг Х давхраас (Хожуу үеийн судалгаагаар давхраас VIII гэж нэрлэгдсэн) дээр явуулсан байна. Тухайн үеийн ТЭХҮГЯ-ны ШУТЗ-ийн хурлаар А зэргээр 2.1 сая.тн, В зэргээр 2.2 сая.тн нөөцийг хүлээн авсан гэж тэмдэглэжээ. /АМГ-ын ГМТА, №2713/

1981-1983 онд А. Чимэддорж, Б. Адъяа, Ч. Ганхуяг нар ордын хойд, баруун-хойд буюу Цанхийн, Баруун-урд хэсгүүдэд гүйцэтгэсэн урьдчилсан хайгуулын ажлын дүнд

Тавантолгой ордын Цанхийн ба Баруун-урд хэсгүүдэд 1984 оны 01-р сарын 01-ний өдрийн байдлаар А+В+С₁+С₂ зэргээр 1,589.4 сая.тн, түүнээс 1,021.7 сая.тн нөөц тооцож А зэргээр 14.8 сая.тн, В зэргээр 68.2 сая.тн, С₁ зэргээр 803.8 сая.тн, С₂ зэргээр 134 сая.тн нөөцийг ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлсэн байна. (ШУТК-ын 1984 оны 9-р сарын 21-ний өдрийн 09 тоот протокол).

1984-1988 онд Ж. Дашхорол, П. Төмөрбаатар нар Тавантолгойн нүүрсний ордын Зүүн ба Бортолгойн хэсэгт эрэл үнэлгээ, Ухаахудагийн хэсгийн урьдчилсан хайгуулын ажлыг гүйцэтгэж 367.2 сая.тн коксжих нүүрсний нөөцийг ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлсэн байна. /АМГ-ын ГМТА, №4288/.

1985-1986 онд Ч. Ганхуяг, З. С. Цадер нарын гүйцэтгэсэн нарийвчилсан хайгуулын ажлаар Цанхийн хэсгийн эхний ээлжинд ашиглах буюу 1200 м түвшин хүртэл А+В+С₁+С₂ зэргээр нийт 412.278 сая.тн, үүнээс коксжих 300.3 сая.тн, эрчим хүчний 92.88 сая.тн нөөц тооцож тухайн үеийн БНМАУ, ЗХУ-ын УНК-дын хамтарсан хурлын 09 тоот протоколоор (1983.10.13) улсын нөөцийн комисс бүртгэжээ.

1988-1990 онд Ч. Ганхуяг нарын гүйцэтгэсэн Цанхийн зүүн ба баруун хэсгийн нарийвчилсан хайгуул, Бортээгийн хэсгийн урьдчилсан хайгуул, Эрдэнэбулагийн ордын эрлийн ажлын тайланд үйлдвэрлэлийн ач холбогдолтой 0^{АВВ} III, IV^А, IVБ, VIII, IX давхраасуудын нөөц тооцоолсон байна. Цанхийн баруун ба зүүн хэсэгт тооцоолсон үйлдвэрлэлийн зэргийн нөөцийг 1,073.5 сая.тн-оор тооцооноос коксжих нүүрс 553.7 сая.тн, эрчим хүчний нүүрс 463.5 сая.тн, исэлдсэн нүүрсний нөөцийг 56.3 сая тн нөөцийг тус тус тооцоолж ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлсэн байна.

3. 2011 онд MV-000287 дугаартай тусгай зөвшөөрлийн талбайд өмнөх хайгуулын ажлын үр дүнг шалгах зорилгоор 13 цооног, нийт 5163.5 т/м гүн өрөмдлөг хийж үүнээс 601 кернийн дээжийг технологийн шинжилгээнд өгчээ.

Тусгай зөвшөөрлийн талбайд 1:2000-ны масштабтай маркшейдрийн зураглал, холболтын ажлыг “Оюу сөөрвэй” ХХК хийж гүйцэтгэсэн байна. Харин 2014 оны 7-р сард “Тавантолгой” ХК-ийн маркшейдрийн инженерүүд уурхайн ахилт болон овоолгын хэмжилтүүдийг хийсэн байна.

4. Дүүргийн геологийн тогтцод доод-дунд девон, дээд карбон-сизурал пермийн тунамал хурдсуудыг хучиж тогтсон дээд пермийн Тавантолгой группийн нүүрс агуулсан хурдсууд нь өөрсдөө триасын ба цэрдийн тогтолцооны, дунд-дээд олигоцены, миоцены, плиоцены ба дөрөвдөгчийн хурдсуудаар хучигдсан байдлаар тогтсон байгааг тогтоожээ.

Тавантолгой формацын нүүрс агуулагч хурдсууд Цанхи формацын хар занар дээр нийцлэгээр, харин Цогтцэций формацын конгломерат ба Дөш-Овоо формацын бялхмал чулуулгийн формацуудын дээр идэгдэл бүхий үл нийцлэгээр хучиж тогтдог байна. Цогтцэций формацын хурдсууд нь конглометартаас аргиллит ба нүүрс хүртэлх гранулометрийн эгнээ үүсгэх псаммитлэг алевролит болон пелитлэг төрлүүдээс бүрджээ.

5. Тавантолгойн нүүрс нь гарал үүсэл ба технологийн үзүүлэлтүүдээрээ Кузнецкийн сав газрын нүүрстэй ижил гэж үзээд Цанхийн нарийвчилсан хайгуул тайланд тухайн ордын нүүрсний ангиллыг Кузнецкийн сав газрын нүүрсний аниллаар (ГОСТ 8162-79) гүйцэтгэснээс гадна хуучин ЗХУ-д 1984 оны 01-р сарын 01-нээс

мөрдөж “Гарал үүсэл ба технологийн үзүүлэлтүүдийн ангилал” (ГОСТ 25543-82)-ыг хэрэглсэн байдаг. Харин энэ дараа Бортээгийн хэсгийн урьдчилсан хайгуултай хамтатган хийсэн нарийвчилсан хайгуулын тайланд тухайн үед шинээр батлагдсан ГОСТ 25543-88-ын дагуу маркжуулсан байгааг зохиогчид техникийн үзүүлэлтүүдийг харьцуулан MNS6456-2014 стандартад шилжүүлсэн байна.

6. Зохиогчид орд нөөцийн тооцоог тус ордын хайгуулын торын нягтралшил, хэмжээ, зүй тогтол зэрэгт тулгуурлан геологийн блокын аргаар тооцоолжээ. Мөн Gemcom MINEX 6.3 програмаар гурван хэмжээст биет үүсгэн нөөцийг тооцоолон геологийн блокын аргаар тооцсонтой харьцуулан шалгажээ. Дээрх хоёр аргаар тооцоолсон нөөцийн хэмжээг харьцуулахад зөрүү нь -7.06-аас 8.35% бага байгааг хүлээн зөвшөөрөгдөх хязгаарт багтаж байна гэж үзжээ.

Өмнөх судалгааны ажлуудын үр дүнд тооцоологдсон нөөцөөс MV-000287 дугаартай тусгай зөвшөөрлийн талбайд хамаарах нөөцийн хэмжээ $A+B+C_1+C_2$ зэргээр 178,219.11 мян.тн (цэвэр нүүрс), 195,402.22 мян.тн (чулууны үетэй нүүрс), өгөршсөн нүүрс 393.5 мян.тн байна.

Нөөцийн шинэчилсэн тооцооны үр дүнгээр MV-000287 дугаартай тусгай зөвшөөрлийн талбайд хамаарагдах баттай, бодитой болон боломжтой ($A+B+C$) зэргийн цэвэр нүүрсний нөөцийг 192,294.0 мян.тн-оор, чулууны үетэй нүүрсний нөөцийг 218,796.6 мян.тн-оор тооцоолсон байна.

2014 оны 07-р сарын 17-ны байдлаар “Тавантолгой” ХК тус талбайгаас 25,324.3 мян.тн цэвэр нүүрс, 27,940.7 мян.тн чулууны үетэй нүүрс олборлосон нь уулын ажлын тайлангаараа баталгаажуулсан гэжээ.

Шинжээчдийн баг дээрхи нөөцийн тооцоонд хяналтын хэмжилт, тооцоо хийж нөөцийг хянан, зохиогчдын тооцоолсон хувилбараар хүлээн авахыг санал болгосон ба ЭБМЗ-ийн хуралдааны үед гишүүдийн олонхийн саналаар нөөцийг шинжээчдийн санал болгосон зохиогчийн тооцоолсон хувилбараар хүлээн авч ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгэх нь зүйтэй гэж үзсэн байна. Харин өмнөх судалгааны ажлуудаар ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгэгдсэн MV-000287 дугаартай тусгай зөвшөөрлийн талбайд хамаарагдах нөөцийг нөөцийн бүртгэлээс хасах нь зүйтэй гэж үзэв.

7. Тавантолгойн ордоос баруун-урагш 75 км-т орших Балгасын Улааннуурын хотгорт 1980-1983 онд хэтийн төлөв бүхий усны нөөцийг тогтоожээ. 1987 онд энд нарийвчилсан хайгуулын ажил явуулсан байна. “Тавантолгой” ХК-ийн уурхайн тосгоноос баруун тийш 1.5 км-т 96 м өрөмдсөн, пермийн бялхмал чулуулгийн ан цавын усаар тэжээгддэг Майлын 1-р гүний худгаас ундны усны хэрэгцээг хангаж байна гэжээ .

8. Тавантолгой MV-000287 дугаартай тусгай зөвшөөрлийн талбайн нүүрсний нөөцийг ил уурхайгаар 17 жил ашиглах бөгөөд өгөөжийн дотоод түвшин 40.9% байгаа нь эдийн засгийн хувьд өндөр ашигтай гэж үзсэн байна.

Ашгийг жилийн 8%-иар бууруулан, өнөөгийн мөнгөнд шилжүүлсэн цэвэр ашгаар тооцвол өнөөгийн мөнгөний үнэ цэнэ 955.94 тэрбум төгрөг, өгөөжийн дотоод норм 40.9% гарч байгаа нь төсөл үр ашигтай бөгөөд төслийн хөрөнгө оруулалтаа нөхөх хугацаа нь 3.29 жил байна гэж тооцоо хийсэн байна.

9. Цаашид байгаль орчны нарийвчилсан үнэлгээ болон ТЭЗҮ-ийн эрх бүхий

хуулийн этгээдээр боловсруулах, урьдчилан үнэлсэн баялгаар үнэлгээ өгсөн талбайнуудад судалгаа хийж нөөцийн зэргийг өсгөх, холбогдох хууль тогтоомж, ялангуяа Ашигт малтмалын тухай хууль, түүнийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдож гарсан заавар, журмуудыг мөрдөж ажиллахыг тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчид анхааруулахаар тогтов.

Тайлан зохиогчдын илтгэл, тайлбар, шинжээчдийн дүгнэлт, Зөвлөлийн гишүүдийн саналыг үндэслэн Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн хуралдаанаас дараахь дүгнэлтийг гаргав. Үүнд:

1. “Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт орших Тавантолгойн нүүрсний ордын Цанхийн хэсгийн нөөцийн шинэчилсэн тооцооны үр дүнгийн тайлан” (Ордын нөөц 2014 оны 07-р сарын 17-ны байдлаар) дахь Тавантолгойн нүүрсний ордын Цанхийн хэсгийн Тавантолгой нэртэй MV-000287 дугаартай тусгай зөвшөөрлийн талбайд хамаарагдах баттай, бодитой болон боломжтой (A+B+C) зэргийн цэвэр нүүрсний нөөцийг 192,294.0 мян.тн-оор, чулууны үетэй нүүрсний нөөцийг 218,796.6 мян.тн-оор зохиогчийн тооцоолсон хувилбараар хүснэгт-1-ийн дагуу хүлээн авах.

2. Хуралдааны энэхүү дүгнэлтийн дагуу хүлээн авсан Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт орших Тавантолгойн нүүрсний ордын Цанхийн хэсгийн Тавантолгой нэртэй MV-000287 дугаартай тусгай зөвшөөрлийн талбайд хамаарагдах нөөцийг ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгэхийг Геологийн алба (Д.Болд)-нд зөвшөөрөх.

3. Дээрхи нөөцийг хүлээн авсантай холбогдуулж ШУТЗ-ийн 1979 оны 03-р сарын 16-ны өдрийн 30 дугаартай тушаалаар ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгэгдсэн A+B+C₁ зэргийн 8,006.6 мян.тн нөөцөөс A+B+C₁ зэргийн 6,571.8 мян.тн цэвэр нүүрс, 7,428.4 мян.тн чулууны үетэй нүүрс,

ШУТЗ-ийн 1982 оны 12-р сарын 30-ны 174 тоот тушаалаар бүртгэгдсэн P зэргийн 23,431.66 мян.тн нөөцөөс C₂-10350.21 мян.тн нүүрс,

ШУТЗ-ийн 1984 оны 09-р сарын 21-ний өдрийн 109 тоот тушаалаар бүртгэгдсэн C₁+C₂ зэргийн 938,700.0 мян.тн нөөцөөс C₁+C₂ зэргийн 15,937.4 мян.тн цэвэр нүүрс, C₁+C₂ зэргийн 17,579.6 мян.тн чулууны үетэй нүүрс,

ЭБМЗ, УАМНК-ын 1988 оны 10-р сарын 13-ны 09 тоот тушаалаар хүлээн авсан A+B+C₁+C₂ зэргийн 412,278.6 мян.тн нөөцөөс A+B+C₁+C₂ зэргийн 83,817.82 мян.тн цэвэр нүүрс, 93,766.66 мян.тн чулууны үетэй нүүрс,

ШУТЗ-ийн 1993 оны 12-р сарын 29-ний 79 тоот тушаалаар бүртгэгдсэн B+C₁+C₂ зэргээр 994,100.0 мян.тн нөөцөөс B+C₁+C₂-38,110.14 мян.тн цэвэр нүүрс, 42,845.89 мян.тн чулууны үетэй нүүрсийг тус тус хасч нөөцийг хөдөлгөөн хийхийг Геологийн алба (Д. Болд)-нд зөвшөөрөх

4. Энэхүү дүгнэлтийн 9-д заасан зүйлийг цаашдын үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлж ажиллахыг “Тавантолгой” ХК -д анхааруулах.

5. Хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан, хээрийн судалгааны анхдагч материал, тайлангийн бичвэрийн дискийн хамт ЭБМЗ-ийн хуралдааны энэхүү дүгнэлт, түүний дагуу гаргасан АМГ-ын даргын тушаалыг хүлээн авсан өдрөөс хойш ажлын 5 өдөрт багтаан Геологи, мэдээллийн төв архивт хүлээлгэн өгөхийг “Таван толгой” ХК-д даалгах.

6. Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт орших Тавантолгойн нүүрсний ордын Цанхийн хэсгийн нөөцийн шинэчилсэн тооцооны үр дүнгийн тайлан боловсруулалт, бүх төрлийн дээжлэлтийг “Оюу сөүрвэй” ХХК, өрмдлөг болон лабораторийн ажлыг “Тавантолгой” ХК, 1:2000-ны масштабтай топо зураглал, холболтын ажлыг “Оюу сөүрвэй” ХХК хариуцах, дээрхи гүйцэтгэсэн ажлуудын үнэн бодит байдал, чанарыг хянаж гаргасан дүгнэлтийг МУ-ын зөвлөх инженер, геологич Ө. Оюунбаатар, Д.Алтанхуяг, нүүрсний ордын эрэл хайгуулын мэргэшсэн инженер, геологич Б.Сүнжидмаа, Б.Гантулга, уул уурхайн мэргэшсэн инженер А.Хүрэлсүх нар болон “Тавантолгой” ХХК тус тус хариуцах.

ТАНИЛЦСАН:

ЭБМЗ-ИЙН ДАРГА,
УУЯ-НЫ СБТГ-ЫН ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

О. ЦЭНДСҮРЭН

ХУРАЛДААНЫГ УДИРДСАН:

ЭБМЗ-ИЙН АШИГТ МАЛТМАЛТАЙ
ХОЛБООТОЙ АСУУДЛЫГ ХЭЛЭЛЦЭХ
САЛБАР ХУРАЛДААНЫ ДАРГА,
УУЯ-НЫ БХЗГ-ЫН ДАРГА

Б. БАТХҮҮ

БОЛОВСРУУЛСАН:

НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА

Г. НАРАНЦЭЦЭГ

11/17

**Тавантолгойн нүүрсний ордын Цанхийн хэсгийн нөөцийн
шинэчилсэн тооцооны нэгдсэн хүснэгт**

/MV-000287/

Хүснэгт-1

Нөөцийн зэрэг, нүүрсний төрөл	Шинэчилж тооцсон нөөц (2014 оны 07-р сарын 17-ны байдлаар) /мян.тн /	
	нүүрс	чулууны үетэй нүүрс
А зэргийн нөөц	33,037.0	36,302.6
Коксжих нүүрс /Ч4/	7,112.5	7,689.0
Тослог нүүрс /Ч5/	21.5	24.3
1/3 коксжих нүүрс /Ч6/	25,903.0	28,589.4
В зэргийн нөөц	88,108.4	101,609.5
Тарчиг сул бөсөх нүүрс /Ч2/	2,715.4	2,945.6
Сул бөсөх нүүрс / Ч3/	6,832.2	7,340.0
Коксжих нүүрс /Ч4/	14,490.5	16,828.2
Тослог нүүрс /Ч5/	1,996.5	2,322.9
1/3 коксжих нүүрс /Ч6/	59,136.1	69,009.1
Хийн, тослог нүүрс /Ч7/	1,251.4	1,439.0
Исэлдсэн	1,686.3	1,724.7
С зэргийн нөөц	71,148.6	80,884.6
Тарчиг сул бөсөх нүүрс /Ч2/		
Сул бөсөх нүүрс / Ч3/	3,331.7	3,496.3
Коксжих нүүрс /Ч4/	19,978.5	20,338.3
Тослог нүүрс /Ч5/	17,382.8	19,102.1
1/3 коксжих нүүрс /Ч6/	27,864.5	35,230.7
Хийн, тослог нүүрс /Ч7/	2,309.2	2,378.1
Исэлдсэн	281.9	339.1
А+В+С зэргийн нөөц	192,294.0	218,796.6

Нөөцийн тооцоог хийсэн: геологич Г.Болд-Эрдэнэ, Д.Нямсүрэн, Ц.Цэнд-Аюуш, Д.Бадрал, Ц.Тэгшээ, Б.Цогт-Оргил, уулын инженер Н.Эрдэнэбаяр, Г.Пүрэвсүрэн нар

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ГАЗАР

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛААЛТЫН ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар *MV-000287*

Ашигт малтмалын тухай Монгол Улсын хуулийн 26 дугаар зүйлийг үндэслэн

Өмнөговь аймаг /хот/-ийн

Цогтцэций сум /дүүрэг/-ын

Таван толгой нэртэй газарт орших

168.88 гектар талбай бүхий уурхайн талбайд

хуульд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг

зөвшөөрч улсын бүртгэлийн 1110001005 тоот гэрчилгээтэй

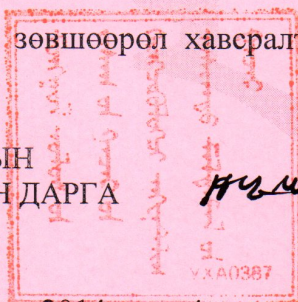
“Таван толгой” ХК -д

энэхүү тусгай зөвшөөрлийг 2025.09.08 дуустал

хугацаагаар олгов.

Тусгай зөвшөөрөл хавсралтгүй бол хүчингүй.

КАДАСТРЫН
ХЭЛТСИЙН ДАРГА

Н.Чинбаатар

Н.ЧИНБААТАР

2014 оны 4 сарын 18 өдөр

Улаанбаатар хот

**ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛИЙГ ДҮГНЭХ ХУУДАС**

1. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгжийн нэр: “Таван толгой” ХК
2. Төслийн байршил: Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сум, Цагаан овоо багийн нутаг дэвсгэрт байрлах “Таван толгой” ХК-ий нүүрсний ил уурхай
3. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-000287
4. Огноо: 2022.11.16

№	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний бүрэлдэхүүн хэсгүүд	Авсан байвал зохих оноо	Гишүүдийн үнэлсэн онооны энгийн арифметик дундаж	Үндэслэл, тайлбар
	1	2	10	11
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	25	23	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд нийт 19 ажил төлөвлөж, агаар 82.5%, хөрс хамгаалал 88%, усан орчин хамгаалах 100%, газрын хэвлий хамгаалал 100%, амьтан хамгаалал 100%, ургамал хамгаалал 100% - тай хэрэгжүүлсэн байна. /Хэрэгжилт 95 хувь/
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт /техникийн нөхөн сэргээлт, биологийн нөхөн сэргээлт, татан буулгах, хаалтад бэлтгэх/	30	26.25	Техникийн нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд 2 ажил төлөвлөж, техникийн нөхөн сэргээлт 100%, шинэ болон хуучин шимт хөрсний овоолгын үржил шимийг алдагдуулахгүй байх, олон наст ургамал тарималжуулах 75% хэрэгжилттэй байна. Шимт хөрсний хэлбэржүүлэлт муу байна. /Хэрэгжилт 87.5 хувь/
3	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	10	10	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөнд 4 ажил хийж хэрэгжүүлсэн байна. /Хэрэгжилт 100 хувь/
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний биелэлт	-	-	Төлөвлөөгүй, Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээнд харгалзах оноог шилжүүлсэн.
5	Түүх, соёлыг өвийг хамгаалах арга хэмжээний биелэлт	-	-	Төлөвлөөгүй, Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд харгалзах оноог шилжүүлсэн.
6	Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	10	10	Нийт 4 ажил төлөвлөж 100 хувь хэрэгжүүлсэн байна. /Хэрэгжилт 100 хувь/
7	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	10	8.7	Нийт 8 ажил төлөвлөж, 7 ажлыг бүрэн хэрэгжүүлсэн, хог хаягдлын нэгдсэн төв байгуулах судалгаа, зураг төсөв гаргаагүй байна. /Хэрэгжилт 87.5 хувь/
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	5	3.5	Нийт 5 ажил төлөвлөж төлөвлөгөөний дагуу хийсэн байна. Агаарын чанар тоосны мониторинг Dust track багаж 5

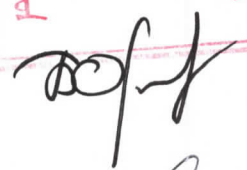
				хэмжилт хийх багаж эвдрэлийг засуулахаар холбогдох байгууллагад хүргүүлсэн. /Хэрэгжилт 70 хувь/
9	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	5	4.5	Нийт 3 ажил төлөвлөн хэрэгжүүлсэн байна. Гэрээт туслан гүйцэтгэгч компаниудад хяналт шалгалт дутмаг байв. /Хэрэгжилт 90 хувь/
10	Аймаг, сумын орон нутгийн төр захиргааны байгууллагын шаардлагаар хийсэн ажил болон нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт	5	5	Төлөвлөгөөнд тусгагдсан 2 ажлыг бүрэн хэрэгжүүлсэн. /Хэрэгжилт 100 хувь/
НИЙТ ОНОО		100	90.95	Хангалттай

Комиссын дарга:

Х. Отгонмөнх
/БОАЖГ-ын дарга/

Нарийн бичгийн дарга:

Б. Оргилмаа
/БОАЖ-ын газрын газар, газрын хэвлий түүний баялгийн ашиглалт, нөхөн сэргээлт, байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ хариуцсан

Гишүүд:

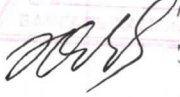
Д. Ичинноров
/МХГ-ын БОХУ-ын байцаагч/

Б. Эрхэмбаяр
/Аймгийн ЗДТГ-ын ХБТХОХ-ийн мэргэжилтэн/

Т. Бадамцэцэг
/Цогтцэций сумын Байгаль хамгаалагч/

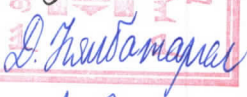
Э. Отгонжаргал
/Цогтцэций сумын БОХУБ/

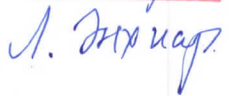
Л. Энхцэцэг
/Сийрст багийн Засаг дарга/

Б. Энхбаатар
/Цагаан овоо багийн Засаг дарга/

Д. Бямбажаргал
/Өгөөмөр багийн Засаг дарга/

Л. Энхнар
/Сийрст багийн Иргэний төлөөлөл/

Бурмаа

Б.Бурмаа

/Цагаан овоо багийн Иргэний төлөөлөл/

Д.Ургамалцэцэг

Д.Ургамалцэцэг

/Цагаан овоо багийн Иргэний төлөөлөл/

Хүлээн зөвшөөрсөн:

Ж.Доржсүрэн

Таван толгой ХК-ний гүйцэтгэх захирал